

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Вінницької області** щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2020 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Вінницької області в IV кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Вінницької області** у IV кварталі 2020 року свідчать, що на тлі посилення карантинних заходів респонденти очікують прискорення скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяців. Очікується подальше посилення інфляційних та девальваційних процесів. Оцінки перспектив розвитку підприємств області оптимістичні.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **значне зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 47.6% (у попередньому кварталі – «мінус» 25.0%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 24.4%. Найнижчі очікування в підприємств сільського господарства (баланс відповідей – «мінус» 87.5%);
- **зростання цін на товари та послуги** вищими темпами: 68.2% респондентів очікують, що зростання цін буде вище ніж 7.5% (у попередньому кварталі – 61.9%), у цілому по Україні – 50.8%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **значну девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 90.9% респондентів (у попередньому кварталі – 81.0%), у цілому по Україні – 87.1%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 14.3% (у попередньому кварталі – 5.0%). Найоптимістичніше налаштовані керівники підприємств сільського господарства. У цілому по Україні очікується незначне поліпшення фінансово-економічного стану – 1.3% (таблиця);
- **відновлення зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 27.3% (у попередньому опитуванні – 0.0%) (таблиця), у тому числі обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 25.0% (у III кварталі 2020 року – «мінус» 37.5%). У цілому по Україні очікується помірне зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 7.1% та 3.8% відповідно;
- **зменшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт** нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 4.8% (у попередньому кварталі – «мінус» 19.0%). **Обсяг видатків на машини, обладнання та інвентар**, за оцінками респондентів, **зростає:** баланс відповідей – 4.8% (у III кварталі 2020 року – 0.0%). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 4.5% та 3.8% відповідно;
- **зменшення кількості працівників на своїх підприємствах** нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 15.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 23.8%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 9.9%;
- **високі темпи зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 95.5% та 77.3% відповідно (у III кварталі 2020 року – 85.7% та 76.2%) (графік 6). За оцінками респондентів області, найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливатимуть ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 68.2% та 54.5% відповідно (у III кварталі 2020 року – 66.7% та 76.2% відповідно) (графіки 4, 6).

Спроможність підприємств нарощувати виробництво найбільше обмежують занадто високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали. Значно посилюється вплив надмірного податкового тиску (графік 5).

Послабилися очікування щодо зростання потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати кредити (45.5% опитаних), надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Високі ставки за кредитами – основний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів. Значно вище, порівняно з попереднім кварталом, оцінено вплив чинника «наявність інших джерел фінансування» (графік 10).

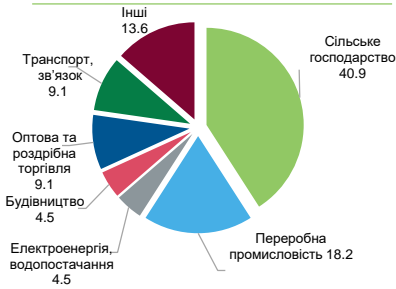
Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 96.9%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

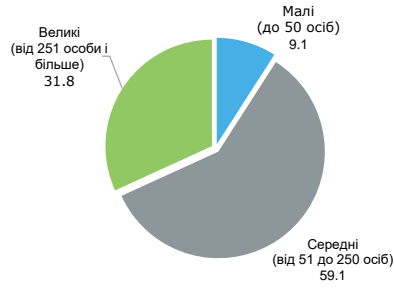
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 9.1% (у III кварталі 2020 року – 4.8%) (графік 3). У цілому по Україні фінансово-економічний стан підприємств оцінюється як поганий: баланс відповідей – «мінус» 3.2%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва збільшився і є нормальний:** баланс відповідей – 0.0% (у III кварталі 2020 року – «мінус» 16.7%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 9.5% (у попередньому кварталі – 5.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

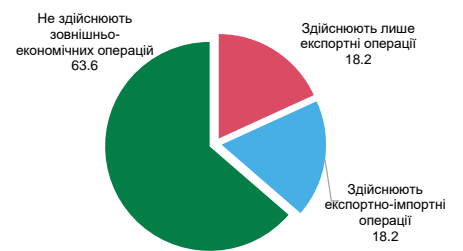
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

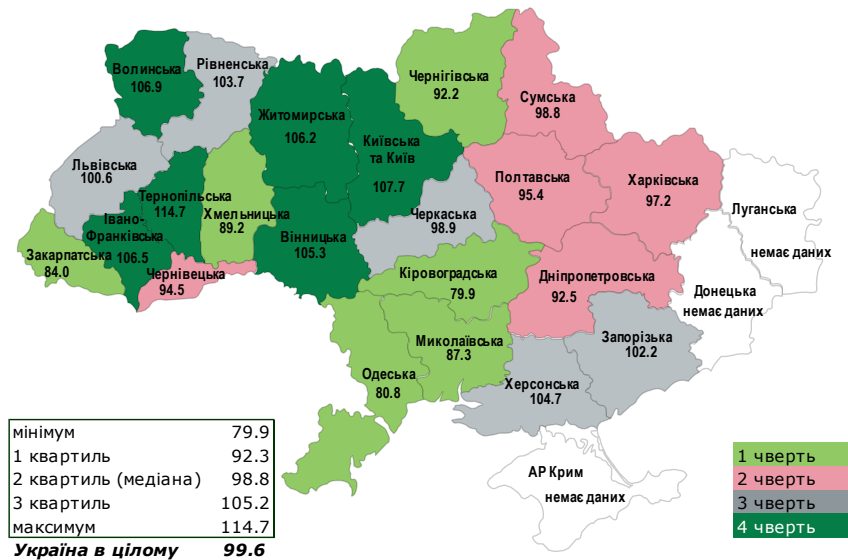

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 06–30 листопада 2020 року;
- опитано всього 22 підприємства;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство та переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

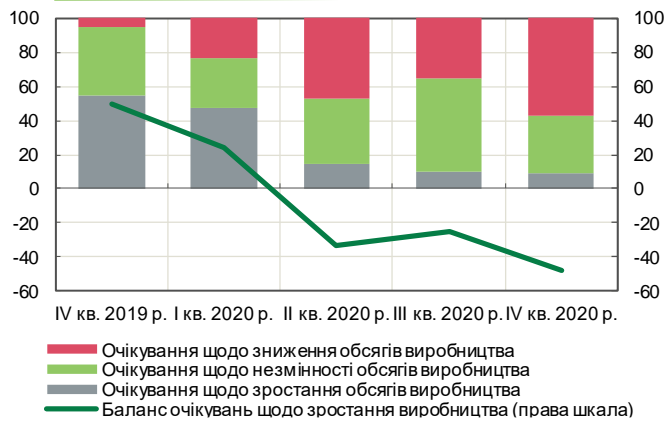
Таблиця. Очікування підприємств Вінницької області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	23.8	15.0	20.0	5.0	14.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	20.0	33.3	-10.5	0.0	27.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-5.6	10.0	-10.0	-19.0	-4.8
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-5.6	28.6	-14.3	0.0	4.8
кількості працівників	-19.0	0.0	-19.0	-23.8	-15.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

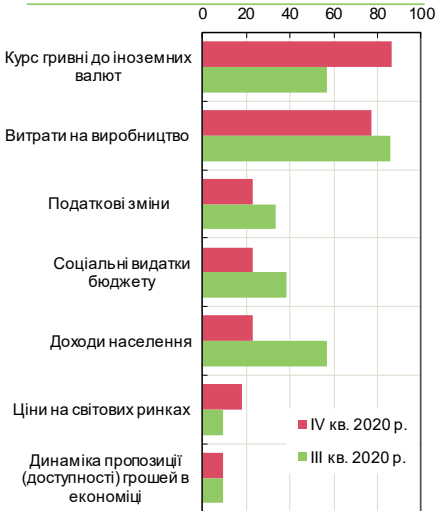
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

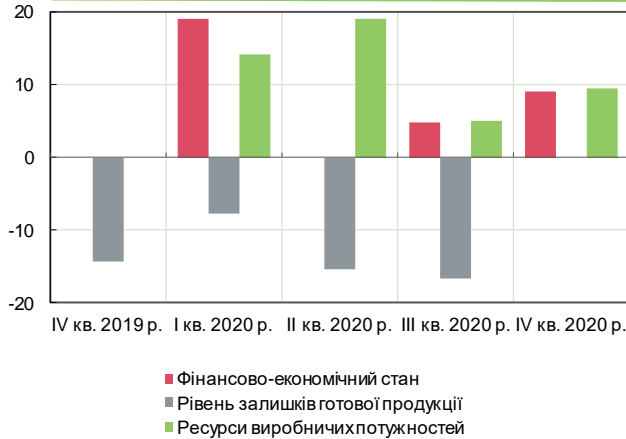
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

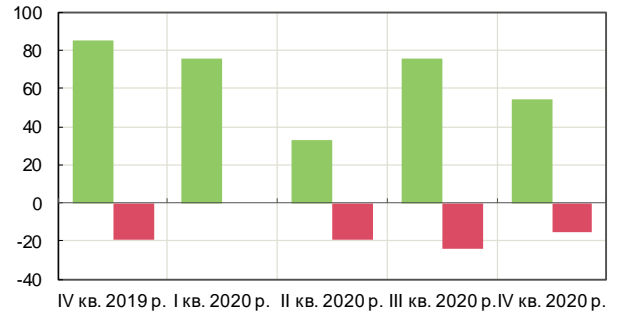
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

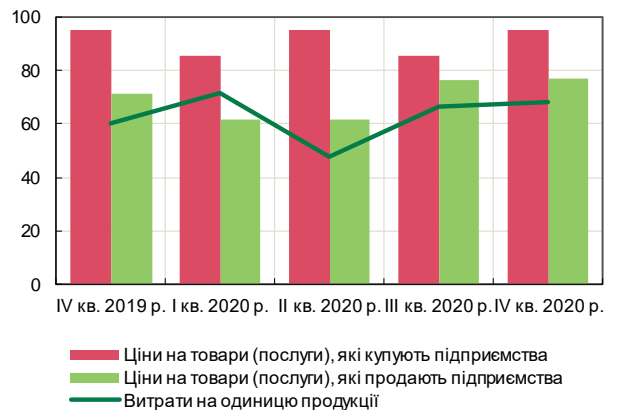
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

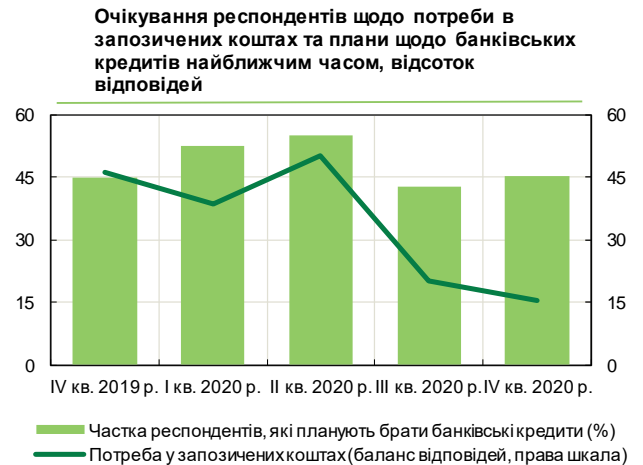
Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

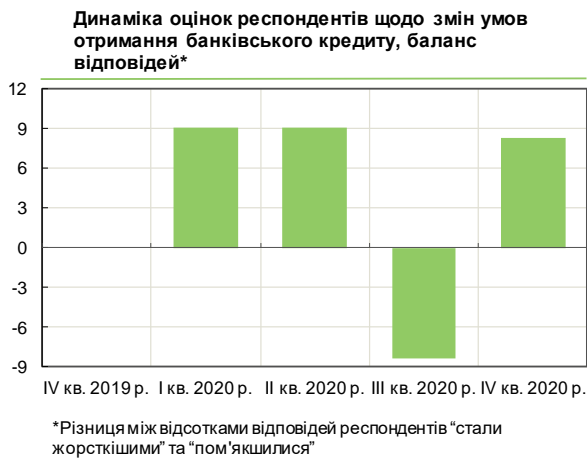
Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

